

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, večji inzerati petič vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. »Slovenski Narod« velja letno v Jugoslaviji 144.— Din, za inozemstvo 300.— Din. — Rokopisi se ne vračajo. — Naše telefonske številke so: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

Važna gospodarska konferenca v Ljubljani

V sredo se bo vršila v Ljubljani seja nacionalnega odbora Mednarodne trgovske zbornice — Priprave za udeležbo Jugoslavije na kongresu v Amsterdamu

Beograd, 11. aprila. Kakor izve vaš poročevalec, se bo vršila v sredo 17. t. m. v Ljubljani važna seja nacionalnega odbora Mednarodne trgovske zbornice. Kakor znano, je Mednarodna trgovska zbornica najmočnejša gospodarska organizacija, v kateri so vključene države vsega sveta ter ima svoj sedež v Parizu. V posameznih državah ima Mednarodna trgovska zbornica takozvane nacionalne odbore s sedežem v prestolici dotične države.

Kakor znano, je v jugoslovenskem nacionalnem odboru nesoglasje med podpredsednikom odbora, zagrebškim veleindustrijalcem g. Arkom in poslevoedečim podpredsednikom odbora g. Vasom Jovanovićem. Da se nesoglasje med obema podpredsednikoma, ki se vleče že nad leto dni, končno uredi na nevtralnih tleh, je predsednik nacionalnega odbora za Jugoslavijo, zunanji minister Voja Marinković sklical sejo odbora v Ljubljani. Tako se vrši prihodnja seja 17. t. m. v Ljubljani.

V nacionalnem odboru so zastopane naše največje gospodarske korporacije. Razen ureditve spora med g. Arkom in g. Jovanovićem bo odbor razpravljal v Ljubljani tudi o udeležbi Jugoslavije na kongresu Mednarodne trgovske zbornice, ki se bo vršil letos meseca junija v Amsterdamu.

Kako bo rešeno stanovanjsko vprašanje po 1. maju

Osnove novega stanovanjskega zakona predstavljajo kompromis med zahtevami posestnikov in najemnikov. — Maksimiranje najemnin bo obsegalo stare in nove hiše.

Beograd, 11. aprila. Včeraj je minister socialne politike dr. Drinković sprejel deputacijo hišnih posestnikov in stanovanjskih najemnikov. Minister je ob tej priliki izjavil, da je njegov namen ustvariti tak položaj v stanovanjskem vprašanju, ki bi tako najemnike kakor hišne lastnike zadovoljil pri čemur pa hoče predvsem čuvati interese gospodarsko šibkejših.

Po dobljenih informacijah bo minister socialne politike dr. Drinković te dni po zastipanju mnenj vseh strokovnjakov in ljudi, ki so se bavili z rešitvijo stanovanjskega vprašanja, izdal svoj končni sklep. Doznava se, da bo izdan novi zakon o omejitvi svobode odlašanja stanovanj, v katerem se bo določala predvsem zaščita nižjih državnih uradnikov, vdov, invalidov in ročnih delavcev. Novi stanovanjski zakon bo brzokone vseboval tudi novo določbo, s katero se bo skušalo najti način, da bi se sploh preprečilo preveliko podražanje stanovanj ter špekulacija s pomanjkanjem stanovanj. Na kak način se bo to izvedlo, v ministru

stvu socialne politike še ni padla odločitev. Tozadevno obstoja več predlogov, ki se bodo te dni obravnavali in proučili. Z novim zakonom bo maksimirana cena stanovanj in sicer manjših z 1, 2 in 3 sobami, dočim bo za ostala večja stanovanja prepustena hišnim lastnikom popolna svoboda razpolaganja.

V zakonu se bo upoštevala tudi razlika med stari pred vojno zidanimi hišami, ki so že izplačane, in novimi hišami, ki še niso amortizirane. O tem zelo aktualnem vprašanju bo padla odločitev brzokone v kakih 3 ali 4 dneh.

V vsakem slučaju bo 1. maja stopil v veljavo novi stanovanjski zakon, ki naj bi predstavljalo kompromis med interesi hišnih lastnikov in stanovanjskih najemnikov. Izključeno je, da bi se hišnim lastnikom prepustilo popolnoma svobodno razpolaganje s stanovanji ter svobodna konkurenca, ker obstoji bojazen, da bi moglo to dovesti do špekulacije s pomanjkanjem stanovanj in do prekomernega povišanja najemnin.

Reorganizacija prometnega ministrstva

Z uredbo, ki stopi v veljavo 15. t. m., bo ukinjena generalna direkcija železnic. — Oblastne direkcije ostanejo.

Beograd, 11. aprila. Reorganizacija prometnega ministrstva zanima v splošnem vso javnost, zlasti pa gospodarske kroge, ki vidijo v dobrem prometu glavni pogoj za razvoj narodnega gospodarstva. Zato se posebno zanimajo za poslovanje komisije pri prometnem ministrstvu, ki je že dovršila svoje delo ter predložila prometnemu ministru predlog za reorganizacijo njegovega resora. Ni še znano, kakšen je v celoti predlog te komisije, vendar pa se smatra, da je v prometnem ministrstvu potrebna radikalna reorganizacija dela zaradi boljše in uspešnejše razvoja prometa. Kakor znano, se ukinja generalna direkcija železnic, ostalo pa bo še nadalje pet oblastnih železniških direktorijev in pomorska direkcija v Splitu, ki se bo odsele imenovala uprava za pomorstvo in ki bo dobila brzokone večje področje. Vse direkcije bodo podrele direktno prometnemu ministru.

Prometno ministrstvo samo bo razdeljeno v osem oddelkov, ki se bodo zopet delili v odseke in pododseke ter v direkcijo za inspekcijo. Na čelu te direkcije bo dosedanj generalni inspektor prometa Ješa Popović. Prometno ministrstvo bo imelo enega prvega pomočnika v činu uradnika I. kat. 2. skupine in brzokone dva pomočnika II. kat. 2. skupine. Posebna pozornost se bo posvetila organizaciji posameznih oddelkov v prometnem ministrstvu, pa tudi oddelku za pomorski in rečni promet, ki mu bo namenjen poseben načelnik. Tudi ta oddelki bodo razdeljeni v nekoliko odsekov in pododsekov.

Glede direkcije za gradjenje novih železnic se smatra v gospodarskih krogih, da bi bilo prav, ako bi v glavnem ostala v prometnem ministrstvu in ako bi se samo izvrševanje grajenja železnic prepustilo ministru za javna dela. Ta direkcija je sedaj popolnoma prešla v pristojnost ministrstva za javna dela in se v gospodarskih krogih smatra kot neobhodno potrebno, da se v zadevah grajenja novih železniških prog postopa skladno in sklepna na skupnih konferencah zastopnikov ministrstva za javna dela in ministrstva za promet tudi pri manj važnih vprašanjih. Celotna reorganizacija v prometnem ministrstvu bo gotova najkasneje do 14. aprila, ker morajo 15. aprila stopiti v veljavo vse uredbe o reorganizaciji posameznih ministrstev v zvezi z novim zakonom o vrhovni državni upravi.

Atentat na fašističnega voditelja

Reggio, 10. aprila. Vojda krajevne fašistične organizacije Melio je postal žrtev političnega atentata. Napadalec se je skril za grmom in oddal na Melio 3 revolvere strela, ki so ga težko ranili. Predne je Melio izgubil zavest, je mogel oddati še dva strela na napadalec, ki pa je bil le lahko ranjen. Ko so ranjenega Melio pripeljali v bolnico, je podlegel poškodbam. Poizvedbe na storilcem so ostale brezuspešne.

Prometni minister dr. Korošec v Ljubljani

Ljubljana, 11. aprila. Z jutranjim beograjskim brzovlakom je prispel v Ljubljano prometni minister dr. Anton Korošec. Obenem z njim je prispel tudi generalni direktor carin dr. Konrad Smid. Na kolodvoru je pričakoval prometnega ministra veliki župan doktor Vodopivec. Navzoč je bil tudi oblastni komisar dr. Natlačen in železniški direktor ing. Knežević. S kolodvorra se je podal dr. Korošec v svoje stanovanje v Marijanišču, dopoldne pa se je udeležil občnega zbora Zadrugne zveze. Dr. Korošec se jutri odpelje v Zagreb, kjer se bo udeležil sprejema nemških avtomobilistov.

Zagreb proti črni „kulturi“

Zagreb, 11. aprila. Na snočni produkciji črne plesalke Jozefine Bakerjeve je prišlo do incidentov. Tik pred njenim nastopom so začeli po dvoranji razlivati amonjak in protestirati proti nastopu gole plesalke. Interventirali je morala policija, ki je aretirala pet dijakov. Tudi pred kinom Evropa se je zbrala večja množica, ki je protestirala proti skulpturici prireditvi, ki se je Zagreb tako navdušeno udeležuje.

Jan Skala v Beogradu

Beograd, 11. aprila. Davi je prispel senjak predstavnik lužičkih Srbov g. Jan Skala, ki bo imel v Beogradu več predavanj o lužičkih Srbih in manjšinskem problemu. Dopoldne je posetil nemškega poslanika in razne druge predstavnike.

Ljubljanski trgovski akademiki v Sofiji

Sofija, 11. aprila. Včeraj so prispeli semkaj slušatelji ljubljanskih trgovske akademije. Soproga našega poslanika ga. Nešičeva jim je priredila čajanko, ki se je udeležilo tudi več profesorjev sofijske trgovske visoke šole. Snoči so izletniki odpotovali v domovino.

Deputacija Primorcev pri ministru Drinkoviću

Beograd, 11. aprila. Danes dopoldne je posetila ministra za socialno politiko dr. Drinkovića deputacija Primorcev. Deputacija tvorijo gg. Fran Novak, Oroslav Rakoz, Andrej Oset, Josip Ciani in dr. Čok. Deputacija je intervenirala pri ministru glede priznanja vojne oškodnine Primorcem in drugim beguncem, ki so izžubili svoje premoženje zaradi vojnih operacij na bivši avstrijsko-italijanski fronti.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.
Devize: Amsterdam 22.845, Berlin 13.5, Bruselj 7.9068, Budimpešta 9.9227, Curih 1094.4 — 1197.4 (1095.0), Dunaj 7.9806 — 8.0106 (7.9856), London 275.96 — 276.76 (276.36), Newyork 56.73 — 56.98 (56.83), Pariz 222.44, Praga 168.15 — 168.95 (168.55), ZAGREBSKA BORZA.
Devize: Dunaj 800.56, Berlin 13.50, Amsterdam 22.845, Budimpešta 9.9227, Milan 297.92, London 276.37, Newyork 56.83, Pariz 222.44, Praga 168.55, Curih 1095.9.
INOZEMSKA BORZA.
Curih: Beograd 9.1265, Dunaj 72.95, Budimpešta 90.55, Praga 15.38, Pariz 20.30, London 25.22, Milan 27.185, Newyork 519.65.

Letalec Lindbergh ponesrečil?

Poletel je nasproti križarki s truplom poslanika Herricka in brez sledu izginil.

London, 10. aprila. V Ameriki vlada vznemirjenje zaradi usode polkovnika Lindbergha, ki se je dvignil na letališču v Texasu, da bi letel proti francoski križarki, ki pelje truplo pokojnega pariškega poslanika Herricka v domovino. Kljub temu, da o Lindberghu še ni nobenih vesti, se vendar v splošnem optimistični in naglašajo, da so ga smatrali že večkrat za izgubljenega, vendar mu je sreča vedno mila ter se je rešil tudi v najtežavnejših situacijah.

400 milijonov frankov primanjkljaja pri sovjetski trgovinski delegaciji v Parizu

Iz Moskve bo poslana posebna preiskovalna komisija, da preišče razmere v Parizu.

Pariz, 11. aprila. Tukajšnji listi poročajo iz Moskve, da dosega poneverbe pri sovjetski trgovinski komisiji v Parizu 400 milijonov frankov. Iz Moskve bo poslana v Pariz posebna preiskovalna komisija, ki bo izvršila preiskavo o razmerah pri sovjetski trgovinski misli. Če tudi si sovjetske ob-

lasti prizadevajo, da bi vso afero prikrile, se vendarle doznava, da so prizadeti pri tem tudi najvišji sovjetski krogi. Ugotovljeno je tudi, da so bili člani pariske trgovinske misije v zvezi z beloruskim tiskom, kateremu so dajali visoko finančno podporo.

Spopadi med komunisti in Heimwehrovci

Onemogočeno zborovanje Heimwehrovcev na Dunaju. — Intervencija policije in orožništva. — 5 ranjenih.

Dunaj, 11. aprila. V Liesingu pri Dunaju je prišlo včeraj do spopada med Heimwehrovci in komunisti. Heimwehrovci so sklenili kljub prepovedi oblasti zborovanje v tamošnji pivovarni, ki so jo komunisti okoličili. Pri tem je prišlo do streljanja in je bilo na obeh straneh pet ranjenih. Policija je morala pozvati na pomoč orožništvo. Pred

lokalom je prišlo do pretepa med političnimi nasprotniki in množica je bila tako gosta, da Heimwehrovci sploh niso mogli zapustiti zborovališča. Šele po dolgem trudu se je orožnikom posrečilo, da so zlomili blokado, da so lahko Heimwehrovci v manjših skupinah odšli.

Jakopičev umor vedno bolj zagoneten

Kdo je ubil domačega psa-čuvaja — Morilec je že delj časa zasledoval svoj žrtev?

Velike Lašče, 11. aprila. Umor posestnika in lesnega trgovca Jakopiča še vedno ni pojasnjen. Aretirani bajtarski sin Škulj, ki ga je izsledil policijski pes in proti kateremu govore sicer mnogi dokazi, odločno zanika vsako krivdo na tem umoru, ki še vedno razburja vse velikaški okraj. Orožništvo si noč in dan prizadeva, da pride storilcem na sleo in vrši svoje polvedbe na vse strani.

Ugotovljeno je, da je bil Jakopič ustreljen iz vojaške karabinke. Te vrste orožja v laškem okraju ni bilo nikjer prijavljeno, ker je poset vojaškega orožja privatnikom zabranjen. Zato tudi brzokone ne bo mogoče ugotoviti, kdo bi imel tako orožje.

Vse pa kaže na to, da se je umor Jakopiča že dolgo pripravljaval. Domačini so slišali ponoči večkrat sumljivo stikanje okrog hiše, vendar pa temu niso pripisovali večje važnosti. Ker so nedavno pregnali kokošjega tatu, so mislili, da gre le za kakega dolgooprsteža. Večjo pozornost je vzbudilo dejstvo, da je bil pred par tedni ubit domač pes-čuvaj. Neznanec je psa ubil ter nato obesil na kol pred hišo. Iz tega sklepajo, da je morilec že delj časa zasledoval Jakopiča in da je baš zaradi tega odstranil psa, ki bi ga mogel izdati.

Na poti, ki vodi čez Lužajev breg v Novo vas, je bilo v zadnjem času napadenih že več ljudi. Orožniki mislijo, da so napadalci vedno eni in isti ter polzvedujejo na vse strani.

Nadzorovanje centralnih in oblastnih gledališč

Nov pravilnik prosvetnega ministra o pregledu poslovanja gledaliških uprav.

Beograd, 11. aprila. Na podlagi člena 28. uredbe o ureditvi ministrstva prosvete je prosvetni minister Boža Maksimović izdal pravilnik o nadziranju centralnih in oblastnih narodnih gledališč. Ta pravilnik se glasi:

Čl. 1. Ministrstvo prosvete vrši pregled dela v centralnih in oblastnih Narodnih gledališčih redno enkrat na leto.

Čl. 2. Razen tega rednega pregleda more minister prosvete odrediti tudi izreden pregled, kadarkoli smatra to za potrebno.

Čl. 3. Kdaj se ima v kakem gledališču izvršiti pregled, odreja minister prosvete s posebnim sklepom ter ob enem imenuje v to svrhu svojega odposlanca ali posebno komisijo.

Čl. 4. Uprave centralnih in oblastnih Narodnih gledališč morajo dati na razpolago odposlancu ali komisiji vse potrebne dokumente, inventar, denarne

knjige in sploh vse podatke, ki jih zahteva.

Čl. 5. Po izvršenem pregledu predloži odposlanec ali komisija ministru prosvete izčrпно poročilo s svojim mnenjem in predlogi.

Čl. 6. Ta pravilnik stopi v veljavo z dnem objave v »Službenih Novinah« ter velja za vsa centralna in oblastna Narodna gledališča.

Sneg v Smirni

Smirna, 10. aprila. S. Davi je tukaj močno snežilo, kar se v tem letnem času v teh krajih še ni zgodilo nikdar.

Petrolejski vlak v ognju

Bukarešta, 10. aprila. Včeraj je nastal velik požar na postaji Buzeum. Pogorelo je celo kolodvorsko poslopje in obenem petrolejski vlak, ki je stal na prosti izpod razvalin so potegnili zgoznelo truplo strojevodje. Škoda znaša več milijonov lejev.

Zdravstveno stanje Ljubljane v zadnjih 10 letih

Mestni fizikat ugotavlja, da imamo v Ljubljani in v okolici malarijo - Za boj proti tuberkulozi je potrebna ustanovitev dispanzerja za bolne na pljučih - Mladinski socialno - zdravstveni urad, ki se bo ustanovil za ljubljansko dečo - Kopališče Ilirije, kjer je prostora za 1500 kopalcev, bodo spremenili tudi v zimsko kopališče

Ljubljana, 11. aprila.

Danes ob 11. dopoldne je povabil šef mestnega fizikata dr. Mavricij Rus novinarje vseh ljubljanskih dnevnikov na fizikat in jim je izročil uradno poročilo o zdravstvenem stanju Ljubljane v zadnjih 10 letih ter še posebej za leto 1928. Iz poročila, ki ga dopolnjujejo krasne tabele in krivulje, je jasno razvidno, da je zdravstveno stanje Ljubljane vsestransko napredovalo in da je sedaj na zadovoljivi stopnji. Kakor znano, delujejo na mestnem fizikatu g. dr. Otmir Krajač, bivši dolgoletni mestni fizik in sanitetni šef, dr. Tone Jamar, specialista za pljučne bolezni in dr. Franja Mis, ki je pred leti preučeval probleme socialno-higijenske zaščite dece, zlasti šolske mladine, v Ameriki in Angliji. Iz obširnega poročila posnemamo:

ne; 32 je umrlo oseb moškega spola, to je 44,4% in 40 oseb oziroma 55,6% ženskega spola. Od vseh smrtnih primerov je bilo 12,6 odstotkov zaradi tuberkuloze. Tujcev iz drugih občin je umrlo za jetiko 108 (moških 64, ženskih 44).

Največja umrljivost za tuberkulozo pada v mesec marec, drugi višek v mesec november. Najmanj jih je umrlo v mesecu juniju, namreč samo dva.

Po starosti zahteva tuberkuloza največ žrtev v 30. do 40. letu in v 20. do 30. letu starostne dobe, torej v dobi, ko bi imele biti žrtve na višku svoje življenjske moči.

V 91,7% vseh smrti je bila vzrok pljučna tuberkuloza, v 8,3% ostale oblike tuberkuloze.

Umrljivost za boleznimi srca in ožilja, kaže od leta 1896 nagel porast, dosega ne razumljiv višek v letih 1910 in 1913, nakar zopet pada. Omenjeni višek je nerazumljiv ter temelji najbrže na statistični pomoti ali pa v času omenjenega viška tako porosto rabljeni diagnozi »srčna kap in srčna napaka«.

Umrljivost za pljučnico kaže od l. 1890. tri viške, dočim se v intervalih drži približno na isti višini. Zanimivo je, da so intervali približno enaki in da moremo po visoki umrljivosti za pljučnico v početku letošnjega leta (hud mraz in hripa) istotako pričakovati nov višek v letu 1929. Epidemija hripe, huda zima in splošna oslabele prebivalstva zaradi vojnega pomanjkanja je gotovo tudi vzrok višku v letu 1918; na podoben vzroke ali pa na periodično ojačanje virulence povzročitelja pljučnice moramo misliti tudi v letih 1893 in 1902.

Vzlic temu, da številke za letiko umrlih ljubljancov v zadnjih letih že kažejo padajočo tendenco, je vendar pričakovati izdatnejša znižanja teh številčev šele tedaj, ko bo ublažena splošna stanovanjska kriza, ko izginejo nehygienična, prenapolnjena stanovanja, ko preneha velika brezposelnost in se s padanjem splošne dragine izbolsjša tudi v obče prehrana. Za organizirani boj proti tuberkulozi je pa potrebna ustanovitev dispanzerja za bolne na pljučih. Mestni fizikat je to nujnost že ponovno poudarjal v svojih poročilih in zahteva uredbo o zatiranju nalezljivih bolezni z dne 4. oktobra 1927, da se dispanzer v petih letih ustanovi.

V Ljubljani se mnogo dela v pobijanju tuberkuloze: razne humanitarne ustanove se po možnosti obilno poslužujejo obeh tuberkuloznih sanatorijev v Sloveniji, na Golniku in v Topolščici, pošiljajo bolnike na zdravljenje na Jadransko obalo ter prireja kolonije za dečo, — vendar ves boj proti tuberkulozi še ni centraliziran in sistemiziran. To bo možno šele po posebnem protituberkuloznem dispanzerju, ki je za Ljubljano, ki hoče postati zdrav letoviško mesto, nujno potreben in se že snuje. Za preventivno zdravljenje tuberkuloznih in ogroženih otrok bo treba poskrbeti v najkrajšem času stalno okrevališče v zdravilnem planinskem zraku bližnje Gorenjske, eventualno tudi ustanoviti Gozdno šolo v Ljubljani sami.

Umrljivost za rakom je v Ljubljani stalno visoka ter je dosegla v prejšnjem letu od vseh smrtnih primerov 8,9%. Pričakovati je celo, kar se že opazja v drugih kulturnih krajih, da se bo število smrti za rakom dvignilo in potrebno bo začeti težki boj s to hudo morilko. Hvaležno in nujno potrebno nalogo organizirati ta boj si je nadelo posebno društvo za raziskovanje in pobijanje raka, znanstveno društvo, ki ima tudi nalogo, da prepreči razne neresne, narodnemu zdravju opasne, poizkuse zdravljenja raka in drugih podobnih bolezni po maščah.

V prejšnjem letu je umrlo samo na raku 51 domačinov, od tega 34 ali 66,7% žen in 17 ali 33,3% (baš polovica) moških.

Največ smrtnih primerov zaradi raka nastopa v dobi 50. do 60. let, vendar je že bilo v dobi pod 50. letom precej primerov. Največkrat je bil smrtni vzrok rak v želodcu oziroma v požiralniku, takoj nato rak na ženskih spolovilih in kot tretji rak na črevesju in trebušni mreni.

Nalezljive bolezni

Gibanje nalezljivih bolezni v prejšnjem letu je naslednje: Oboleni za tifusnim boleznimi je bilo 21 (1 smrtni pr.), za dysenterijo 5 (3), za škrlatinko 68 (5), za ošpicami 165 (1), za diphtherijo in croupom 25 (1), za meningitisom cerebrospinalisom epid. 1 (1), za erysipelasom 15 (0) in za tetanusom 2 (2).

Druge nalezljive bolezni ni bilo. Steklina. Tekom leta 1928 se je javilo 39 oseb, ki so jih ugriznili psji; prijavljen je bil en primer po inficiranem zajcu in ena rana je nastala pri obdukciji steklega psa. Ena oseba je bilo poslanih v Pasteurjev za vod radi suma stekline pri psu, ki je inficiral rano. Steklina je bila ugotovljena pri 1 živali. Za stekline ni zbolela nobena oseba.

Iz velikega števila prijavljenih pasjih ogrizov, moremo soditi na še večjo število neprijavljenih ogrizov. Vsekakor pa je vsem ljubljancem znano, da je pasja nadlega v Ljubljani prevelika, zlasti, da se potika po ulicah dosti popadljivih psov voščakov. Misliti hoče, da se na splošno upoštevajo napovedi ali pa na drug način odpraviti pasje nadlege iz mesta.

Zdravljenje stekline je možno sedaj tudi po privatnih zdravniških s cepivom, ki ga

proizvaja in oddaja drž. hig. zavod v Ljubljani.

Visoko število oboleni za grizo smo imeli v letih neposredno po vojni z visokom v letu 1921. Razsajala je takrat v Ljubljani in tudi v okolici velika epidemija, ki je zahtevala v štirih letih samo med domačini 248 žrtev. Leta 1922 je morbiditeta na grizi padla, na kar je po se enkratnem dvigu leta 1923, padla na zelo nizko stopnjo, v kateri se stalno drži.

Približno v isti višini se stalno drži davica, dočim je morbiditeta na škrlatici od leta 1923, nekoliko višja, nego v letih neposredno po vojni. Vendar sta obe oboleni nastopali vseskozi le v posameznih primerih, od katerih so mnogi zanešeni iz bližnje okolice. Priporočiti je treba, da je bilo v letu 1923 in 1926 več 100 šoloobveznih otrok v Ljubljani po zdravniškem mestnem fizikatu in drž. higienskega zavoda imuniziranih proti škrlatici z Dickovim toksinom.

Legar se drži od vojne sem vedno na isti, razmeroma nizki stopnji; večina obolenih se je okužila izven področja mesta. Tako je mestnemu fizikatu znano, da se je od 21 v prejšnjem letu na legariji obolenih 8 oseb brez dvoma okužilo izven Ljubljane.

Razkuževanje se je izvršilo pri nalezljivih boleznih v 199 primerih; desinfekcija (uničevanje mrčes) v 22 primerih; plinska desinfekcija se je izvršila v 184, mehaničnogemična pa v 15 primerih. V šolah se je izvršila desinfekcija 22-krat. Razkuženo je bilo 173 stanovanj in 4 lokalit. Porabilo se je 394,90 kg formalina, 247,47 špirta, 94,10 kg litola in 173,95 kg amonijaka.

Izvršeno je bilo tudi 54 razkuženj v stanovanjih na tuberkulozi umrlih oseb.

Tekom leta 1928 ni bilo treba nikdar zapreti kake šole za deli časa radi nalezljive bolezni.

Uspeh zdravstvene propagande, nešteti intervencij in poučevanj je končno, da prebivalstvo v splošnem, zlasti pa še gospodje zdravniki in šolska vodstva, radevolje sodelujejo z mestnim fizikatom. Čemur se je tudi zahvaliti, da v Ljubljani že več let nimamo nobenih epidemij.

Cepjenje proti kozam se je izvršilo prvič pri 558 otrokih; od teh je bil le eden cepljen brez uspeha. Na 1000 prebivalcev je bilo cepljenih 9,78 otrok. Pri ponovnem cepjenju v šolah je bilo cepljenih 630 učencev in učenk.

Poročilo o zdravstvenem stanju v Ljubljani, zlasti gibanju nalezljivih bolezni, bi bilo neuporabno, ako ne bi omenili problema, ki postaja za nas silno važen.

Malarija

Kljub veliki razširjenosti te bolezni v naši državi, zlasti v južnih krajih, je bilo naše mesto v okolici že več desetletij prosto te težke bolezni. Niti najstarejši ljubljanski zdravnik ne pozna primerov, da bi v mestu samem nastala malarija. Iz zapisov in zdravstvenih letnih poročil mestnega fizikata iz prejšnjega 80 do 100 let pa je razvidno, da je nekoč razsajala malarija v precej visoki meri v mestu samem, še bolj pa v barjanski okolici. Pozneje so jo našli tudi v mestu, kar je posamezne primere, ki so bili zanešeni iz drugih po malariji okuženih pokrajin. V zadnjem letu so bili javljeni trije, nedvomno ugotovljeni primeri malarije, ki so nastali v področju mesta, več primerov pa je znanih iz bližnje okolice. Zdravstvena oblast je stavljena pred resen problem pravočasnih in učinkovitih ukrepov, da se prepreči nadaljnja obolenja.

Da je v Ljubljani prej prevalentna malarija prestala, bilo je mogoče iz dveh vzrokov:

1. z omejevanjem stoječih vod, Barja, zlasti po prekopu Grubarjevega kanala, se je odvzela možnost, da bi obstojali pranašatelji parazitov malarije;

2. skrbna izolacija bolnikov je onemogočila ponovno infekcijo komarjev na obolenih blovku.

Da pa malarija po tolikih letih v mestu zopet nastopa, je možno razložiti na dva načina:

1. da je anopheles v času, ko je malarija že prestala v mestu, še nadalje živel v naših krajih, ni pa imel prilike inficirati se na izoliranih maloštevilnih malaričnih bolnikih in širiti bolezen. Zaradi večjega dotoka inficiranih oseb (zlasti vojakov) iz južnih krajev so ponovno dobili možnost piti inficirano kri ter prenašati parasite malarije na zdrave domačine.

2. Anopheles je bil morda zopet zanešen iz južnih krajev v naše mesto in okolico v prtljaji, zabojih, vagonih itd. ter našel ugoden teren za razvoj.

Radi velike nevarnosti širjenja malarije v mestu, kar bi moglo imeti težke zdravstvene, socialne in gospodarske posledice (tusijski promet), obstoji nujna potreba, da se odpravijo nevarni higienski nedostatki v strogih nevarnostnih ljubljanskih, pospeši kanalizacija tudi na periferiji mesta ter regulirajo, zasujejo odtoka kanalizirajo stojiše in počasi tekoče vode v mestu.

Skrb za zdravje mladine

Uvede naj se neke vrste mladinski socialnozdravstveni urad (jugendamt), ki bi omogočal sodelovanje med zgodaj imenovanimi ustanovami ter imel v evidenci socialno zdravstveno skrbstvo za vse dečo v področju mesta. Leti urad bi naj imel generalno varstvo nad sirotami, zapuščenimi in zamejenimi otroki, skrbel za njih zdravstveni in vsopni razvoj ter jih skrbno privedi do samostojnega življenja. Istotako bi imel skrbeti za nenačrtno absolutno pomočne fo-

le, pripraviti jih do njih duševnemu razvoju primerne poklice ter jih trajno naučevati, da ne padejo v propast nemoralnega življenja. Ta urad bi se združil z zdravniško posvetovalnico, kjer bi dobili otroci in njih starši strokovni nasvet glede zdravstvenega razvoja in poklicne sposobnosti in kjer bi se zdravili ubožni na način, ki bi jih ne stigmatiziral v nečisti, najobčutljivejši dobi, da so le manjvredni ubožci, kar mnoge toliko ugonobi, da se pozneje ne znajo postaviti na lastne noge.

Zavod za zdravstveno zaščito mater in deče vrši že več let ogromno delo za izboljšanje zdravstvenih razmer ter znižanje umrljivosti dojenčkov in male deče. Njegovemu delovanju moremo v veliki meri pripisovati spredaj navedeno padanje dočim mortalitete v zadnjih letih. V prejšnjem letu je bilo izvršenih v zavodu ambulanci 12.600 ordinacij, 7779 posvetovanj v posvetovalnici, 1140 otrok se je obsevalo z višinskim solncem in dečje zaščitne sestre so napravile 1342 domačih obiskov v področju mesta.

Veliko delo vrši mestna šolska zdravniška posvetovalnica in organizirana šolska zdravstvena zaščita deče mestnih osnovnih, meščanskih šol in mestne ženske realne gimnazije. Stirijski zdravnik, eden v glavni, trije v stranski službi, obiskujejo redno 32 dolocene šole, katerih je vsega skupaj 23 s približno 5600 učenci in učenkami; vrše redne in periodične preiskave ter drže v posvetovalnici stalno nadzorstvo nad ogroženo in resno bolno dečo. V prejšnjem letu je bilo pregledanih 3600 učencev in učenek, ne všteti onih, ki so prišli radi posebnega pregleda v posvetovalnico. V posvetovalnici je bilo 9438 obiskov, v 343 primerih se so bolni šolarji predali v zdravilne raznim specializacijam. V oddelku za višinsko solnce je bilo izvršenih 7516 obsevanj.

Trinajst šolskih zavodov, večinoma srednjih šol ljubljanskih s približno 4623 učenci in učenkami, je bilo v prejšnjem letu pod zdravstvenim nadzorstvom državne poliklinike v Ljubljani, ki ima raztegnjen svoj delokrog tudi nad bližnje mestno okolico. Delo poliklinike, ustanovljene v šolskem letu 1924-25 raste vsako leto in postaja vedno uspešnejše. V prejšnjem šolskem letu 1927/28 je bilo preiskanih v šoli 2338 otrok, poliklinika je imela 7198 ordinacij, izvršenih je bilo 564 posvetovanj, pri specializacijah je bilo od 5099 šteta 2045 ordinacij (1354 pri zobozdravniku). Izvršeno je bilo 1178 obsevanj z višinskim solncem. V imenovanih šolskih šol so pa, kakor zgoraj omenjeno, všteti tudi pregledi in obiski učencev okoliških šol.

Državna šolska poliklinika ima tudi majhno kopališče s 4 prhami, v kateri se je v prejšnjem letu brezplačno okopalo 3442 učencev in učenek. Za učence po mestnih šolskih zdravniških nadzorovanih šol je preskrbljeno kopanje na Taboru.

Osnovna šola pri Sv. Jakobu in šola na Prulah imata lastni kopališči.

Upoštevajoč veliko važnost kopanja za telesno higieno in splošno zdravje, zlasti še, če je kombinirano s plavanjem, je nujno potrebno, da se uredi v Ljubljani veliko šolsko kopališče z večjim plavalnim bazenom, v katerem bo možno naši mladini uriti telo tudi posami. Kopanje in plavanje mora postati integralni del šolske, kakr tudi zdravstvene vzgoje.

Nujno potrebno je, da se načne vprašanje ustanovitve stalnega dečjega okrevališča najbolj v znanih naših prekrasnih planih. Mestni fizikat nujno in toplo pozdravlja nameravano ustanovitev Zdravstvenega doma v Ljubljani, ki bi imel postati tudi sedež vseh ustanov za socialno higiensko skrbstvo dojenčkov, male in šolske deče ter bi s tabor predlaganim mladinskiim uradom in v kolaboraciji z vsemi mladinskimi dobrodelnimi, event. tudi telovadnimi in športnimi društvi postal žarišče zdrave naše bodočnosti ter ponos Ljubljane.

Prehrana prebivalstva

še vedno ni na normalnem predvojnem stanju; brezposelnost je še vedno obdružena istotako slabe plače uradništva. Zanimiva je ugotovitev, da se prodaja na ljubljanskem trgu največ v prvem tednu vsakega meseca in da celo okoliški kmetje in branjevec vedo, da je kupna moč večine prebivalstva v tem času največja. Živil se še vedno ne uporablja toliko, kot v predvojnih normalnih časih. Na živilskem trgu opravljajo mestni fizikat redno kontrolo v higienskem oziru. Nadzorstvo in trgovanje s mesom je centralizirano v moderni mestni klavnic.

Organi mestnega fizikata so izvršili v letu 1928 3393 periodičnih in izrednih revizij higienskih priključkov v gostinlah, izkuhah, kavarnah, hotelih in prenočiščih; nadzorovali so v higienskem oziru mesnice, pekarnice, mlekarne in trgovine s živilom. V 67% so našli higienske prilike v redu. V 24% so našli nedostatke, ki so se dali na licu mesta odpraviti, v le 9% je bilo treba uvesti uradno postopanje, da so se nedostatki odpravili.

O pregledu sanatorijev, zavetišč, oskrbovališč, lekarn, drogerij in trgovin sstrupi je predložil mestni fizikat poročilo pristojni višji oblasti.

Stanovanjske razmere

se navzile pridnemu zidanju stanovanjskih hiš, zlasti še hiš mestne občine niso zadostno izboljšale. Zida se precej, vendar zaradi stalnega dotoka tujcev in prebivalcev sosednjih občin še vedno ni mogoče dobiti vsem potrebnim stanovanja. Največja potreba obstoja po malih, cenjenih stanovanjih, tako cenjenih, da bi jih mogli plačevati do sedanjih prebivalcev bednih provizorijskih barakov in podstrešnih sobic, pogosto prebivališč, kjer je v nevarnosti njih zdravje in življenje. Hra pravnih in zdravstvenih razmer v mestu izboljšalo. Rešitev stanovanjske krize je eden od najvažnejših socialnih higienskih problemov našega mesta. Zanimivo je, da je bilo v letih 1918, do 1928, napravo pridobitih 1637 stanovanj, od katerih jih je pridobila mestna občina nad tretjino.

Mestni fizikat je po svojih organih opetovano ogledal nehygienična stanovanja, zlasti ona, v katerih prebivajo družine z mnogimi otroki. V 264 primerih se so vršile intervencije, da se odpravijo higienski nedostatki.

Mestni zdravnik se udeležuje po predhodnem študiju zadevnih načrtov in aktov vseh stavebnih in parcelacijskih ogledov ter komisij, da ugotovi higienske razmere stanovanj.

Mestna cestna kanalizacija

se je razširila v l. 1928 v 31 ulicah v skupni dolžini 3174 m; omeniti je treba veliki zbiralni na Kette Murnovi cesti v premerih 120/180 cm in dolžini od 477 m, ki je bil istotako zgrajen v prejšnjem letu. Celotna kanalsko omrežje je merilo na koncu leta 1928 ca. 43.200 m. Potreba po razširjenju kanalizacije postaja sočasno s širjenjem mesta vedno večja.

Iz javno zdravstvenih ozirov je zelo potrebno, da se v kraj najkrajšem času je mesta odpravijo vsi odpadki s stojišča vode, ter zasujejo greznice vsaj v notranjem delu mesta, ki naj se ves kanalizira. A tudi na periferiji se mesto širi mnogo hitreje, nego ga dobita razširjena kanalsko omrežje.

Splošna čistota v mestu je na zadovoljivi višini in bo s postopnim tlakovanjem možno frekventiranih cest še večja. Čiščenje ulic bo potreba izvajati le v nočnih urah ter na način, ki prepreča dviganje oblakov prahu. Tudi odvažanje smeti ter odpadkov je gospodinjstva je potrebno urediti.

Tudi javna stanovanja niso v diko Ljubljane. Mnogo kritike in opominov priobčuje dnevno časopisje zadevno na račun mestnega fizikata, ki priznava njih upravičenje, poroča in predlaga na pristojna mesta odpravo teh težkih nedostatkov, vendar le s malim uspehom. Potreba po modernizaciji obstoječih in pomočitev javnih stanovišč je zelo nujna; najbolj bo, da se uvedejo po vzoru velikih mest podzemna stranišča ali vsaj pisari.

Vzgojati treba prebivalstva, da samo vzdržuje in ceni snažnost ulic. Zlasti morajo šole odgajati mladino snage doma tu na cesti. Potem postane morda tudi Ljubljana druga Zeneva!

Javna kopališča

je mestni fizikat v higienskem oziru nadzoroval tudi v prejšnjem letu. V mestni kopeli v Prečni ulici je bilo leta 1928 oddanih 8289 kadih in 17.200 prinih kopeli. Mestno kopališče na Ljubljani je bilo odprto od 17. junija do 14. novembra ter je imelo v tem času 21.924 plačljivih obiskovalcev. Kopališče v Koleziji, ki se je v letu leta 1927 popravilo, je bilo tudi dobro obiskano. Delovanje filtra ter naprave na klorinacijo vode je stalno nadzoroval mestni fizikat s strokovno pomočjo drž. higienskega zavoda v Ljubljani. Moderno kopališče v poslopju OUZD v Ljubljani ter kopališče v Sokolskem domu na Taboru je imelo veliko obiskovalcev ter se je z njih delovanjem potreba kopališč v Ljubljani znatno olajšala. Tudi hotel »Slonec« ima dobro obiskovano javno kopališče.

V tekočem letu začne delovati najmodernejše urejeno kopališče ljubljanskega športnega kluba Ilirije, ki je opremljeno z velikim plavalnim bazenom in z vsem komfortom. Kopališče ima prostora za 1500 istofašnih obiskovalcev ter se bo v doglednem času ispremenilo tudi v zimsko kopališče. Na Soro in Savo se je hodilo poleti kopat toliko ljubljancem, da so bili posebej vpeljani kopalni vlaki vedno polni. Glede kopališč na šolska mladino je bilo omenjeno že v

Mestni vodovod

se je razširil tekom leta 1928 tako, da se je vodovodnih čepi polnilo v Ljubljani 6302 m (od tega 2792 na Barju in 490 m v Spodnji Šiški), 320 m v Mostah in 3085 m na Viču-Rožni dolina; vsa skupaj je bilo v letu 1928 položeno na novo 9797 m vodovodnih cevi. Novoro je bilo priključenih v mestu 230 hiš (od tega v Sp. Šiški 44, na Barju 28), v Mostah 40, na Viču-Rožni dolina 29, na Jelčici 12, v Zg. Šiški 4, vsa skupaj 352 hiš v 1749 izlivki. Koncem leta 1928 je merilo vse mestno vodovodno omrežje 107.160 m ali okroglo 107 km, dočim je merilo koncem leta 1917 84 km z 2413 priključenimi hišami.

Zdravstvena propaganda

Mestni uradni zdravniki so v problem letu predavali 320 ur o raznih higienskih problemih v društvenih in javnih tečajih, šolah, klubih itd. Veliko važnost higienski vzgoji ljubljanskega prebivalstva polaga tudi drž. higienski zavod. Predavanja in posvetovanja v Zavodu za socialno higiensko zaščito mater in deče so velike važnosti za zdravje naših najmanjših. Treba je tudi resno misliti, da se uvede tečaj za mlade in bodoče matere.

V prejšnjem letu je bilo izvršenih 2115 brezplačnih ordinacij in 129 obiskov. Zdravila dobijo ubogi in neimoviti brezplačno. V mestnem zavetišču za onemogle je bilo v prejšnjem letu dobro preskrbovanih 250 oseb.

Reševalna postaja je prepolnila v prejšnjem letu 2242 bolnih oziroma ponesrečenih.

Beleznica

KOLENDAR.

Danes: Četrtek, 11. aprila 1929; katoličani: Lev; pravoslavni: 29. marca. Marko.

Dnevnice prireditelj.

Drama: Vdova Rožinka. D. Opera: Trubadur. Kigo Medica: Vrt Eden. Kigo Ideal: Ko se rušilo lavine. Predavanja: Ob 18. na univerzi: Branko Alujevič: Kellogov pakt.

Doburno letarstvo.

Danes: Bahovec, Kongreni trg; Ustari. Sv. Petra cesta; Močvar, Sp. Šiška.

Izjava

Podpisani Pavel Fabiani izjavlja, da ni plačnik za dolge, katere dokorkoli naredi na moje ime brez mojega dovoljenja.

Pavel Fabiani, Ljubljana.

Stritarjeva ul. 3.

Pri pomenjenju tega, kisle vsehava-
nju, slabom želodcu, leni prebavi, čreves-
nem razgratenju, napihnjenosti, motnih
presnavljanj, oprisku, arbočici, osvobodit
naravna »Franc Josef-ova voda« telo vseh
nabranih strupov gnobe. Ze stari mojstri
vede o zdravilnih sredstvih so priznali, da
se »Franc Josef-ova voda« obnese kot po-
vsem zanesljivo sredstvo za iztrebljenje
črevesia. Dobi se v vseh lekarnah, droge-
riah in specializiranih trgovinah.

Najboljše, najtrajnejše, zato
najcenejše!

ZVEČER za namakanje

ZJUTRAJ za izkuharanje

Schichtovo TERPENTINOVO MILO

pa je pranje gotovo!

Dnevne vesti.

— **Kralj bo ter devetemu sinu.** Iz Nove
Gradice poročajo, da se je pred tedni ro-
dil posestniku Vinku Šukancu deveti sin v
Starem Petrovem selu. Rojstvo devetega
sina je bilo v vasi in okolici izredno dogo-
dek. Seljak je prosil samega kralja za bo-
tra, ki je njegovi želi ustregel. Krst je bil
preteklo nedeljo. Kralja je zastopal polkov-
nik Kostić iz Požege. Ta dan je bil v vasi
praznični. Polkovnika so pripeljali v
vase na vozu s štirimi pari konj v spremstvu
zasilcev v uniformah in z godbo.

— **Propaganda za nalaganje prihrankov**
v Poštno hranilnico. Podružnica poštne hra-
nilnice v Ljubljani je razposlala vsem po-
stnim propagandne tiskovine za nalaganje
prihrankov v Poštno hranilnico. — **Pred le-
ti** je bilo zlasti med šolsko mladino mnogo
imetičkov poštne hranilnice. Mladina se
z nalaganjem prihrankov navaia varče-
vati, kar je v poznejših letih velikega živ-
ljenjskega pomena, zakaj, češar se človek
v mladosti nauči, to mu ostane vse življe dni.
Zato je želeli, da bi dom in šola navajala
mladino varčevati in hraniti ter zbujala
med njo zanimanje za Poštno hranilnico.
V vsaki občini, kjer je šola, je tudi pošta,
zato je nalaganje v Poštno hranilnico lahk-
o. V zapadnih evropskih državah ima šols-
ka mladina prihranjenega denarja v poš-
ni hranilnici milijone in milijone. Pač lep
gled!

— **Znižana vožnja za udeležence kon-
gresa bančnih uradnikov.** Generalna direk-
cija državnih železnic je dovolila polovično
vožnjo udeležencem kongresa bančnih urad-
nikov, ki se bo vršil 19. in 20. maja v Ljub-
ljani. Popust velja od 16. do 23. maja za vse
vlake, izveniš SOE. Na odhodni postaji
kupijo udeleženci vozni listek, ki velja tudi
za povratek. Vsak udeleženec pa mora ime-
ti potrdilo, da se je udeležil kongresa. Po-
trdila izdaja centralna uprava zveze banč-
nih uradnikov. Potrdila je preba predložiti
na odhodni postajni blagajni, na povratku
pa blagajni na ljubljanskem kolodvoru.

— **Močan biljni potres.** Prof. dr. Bejar
nam poroča, da so zabeležili potresomeri
observatorija pod Triglavom večer ob 6.45
precej močan potres, katerega epicenter je
bil oddaljen približno 500 km. Potresomeri
so beležili potresne sunka nad 10 minut.

— **Dijaki Mala antanta v Parizu.** Če-
škoslovski, jugoslovski in rumunski stu-
denti v Parizu so ustanovili te dni dija-
ško Mala antanto, ki se imenuje »Skupina
študentov Male antante«. Ta organizacija
bo delovala za medsebojno spoznanje stu-
dentov držav Male antante. Za častne pre-
sednike so bili izvoljeni poslaniki držav
Male antante v Parizu Osusky, dr. Spalaj-
kovič in Diamandi.

— **Oddaja zakupa kolodvorske restavracije**
v Cakovcu se bo vršila potom licitaci-
je dne 27. t. m. pri direkciji državnih že-
leznic v Ljubljani. Predmetni oglas je na
vopogled v pisarni Zbornice za trgovino,
obrtni in industrijo v Ljubljani.

— **Poroka.** Poročilo se je v Zagrebu v
cerkvi sv. Blaža g. Stanko Debevec,
avstrijski kapetan I. klase, z gospodico
Jelo Pirce, hčerko višjega geometra. —
Obilo sreče!

— **Morganova jahta v splitskem prista-
nišču.** V splitskem pristanišču stoji že več
dni razkošno opremljena jahta znanega
ameriškega magnata Morgana »Corsaire«.
Z Morganovo jahto je prišlo v Dalmacijo
7 uglednih angleških in ameriških iztomi-
kov, med njimi tudi canterburški nadškof.

— **Zenska knjižna družba** začne izdajati
za naročnino 20 Din po štiri knjige na leto
po vzorcu Vodnikov in Mohorjeve družbe.
Naše knjižne razmere so torej nekam bol-
jšajo. Zenske izdajateljice upajo, da zbe-
ro že letos nad 10.000 naročnic in naročnikov.
Ker začne izdajati tudi Cankarjeva družba
po 4 knjige za 20 Din na leto, bo naša knjiž-
na produkcija v bodoče vsaj zadovoljiva.

— **Važno za uvoznike in trgovske za-
stopnike.** Švicarski konzulat v Zagrebu do-
biva dopise od mnogih švicarskih tvrdk, ki
bi radi imele v Jugoslaviji stalne zastopni-
ke. Za trgovske zveze med obema država-
ma je važno, da je konzulat točno informir-
an, katere tujakine tvrdke imajo švicar-
sko zastopstvo, katere so v stalnih stikih s
švicarskimi tvrdkami in katere tujakine
tvrdke bi bile pripravljene prevzeti švicar-
sko zastopstvo. Zato naproša vse interesen-
te, da mu pisмено ali telefonično (št. 34-
29) sporoča, katere švicarske tvrdke zas-
topajo, s katerimi švicarskimi tvrdkami so v
stalnih stikih in za katere branže zastop-
stva iz Švice se zanimajo. S temi informa-
cijami bo konzulat pomagano, da poskrbi
za intenzivnejši razvoj trgovinskih poslov
s Švico.

— **Iz zdravniške službe.** V imenik zdrav-
niške zbornice za Slovenijo so bili vpisani
dr. Slavko Grum in dr. Stane Škulj,
zdravnika splošne bolnice v Ljubljani, ter
dr. Boris Malerič, zasebni zdravnik v
Cromlju.

— **Školovalna brošura v hrvaškem prevo-
du.** Znan brošura ljubljanskega škola dr.
Antona Bonaventure Jegliča, namenjena
zaročencem in zaročenkam, je izšla že dru-
gič v hrvaškem prevodu. To pot jo je pre-
vedel L. Kalašič, ki je napisal tudi kratek
uvod, v katerem pravi, da je dal za brošu-
ro nekemu privatniku 300 Din, kar je naj-
boljši dokaz, kako veliko je povpraševanje
po navodilih za dobro in srečno zakonsko
življenje.

— **Iz »Uradnega lista«.** »Uradni list« št.
38, z dne 11. t. m. objavlja zakon o izpre-
membah in dopolnitvah o zakonu o dobro-
voljcih, zakon o državnem tožilstvu, za-
kon o izpremembah in dopolnitvah zakona
o neposrednih davkih in zakon o vrhovni
državni upravi.

— **Vrednost državnih železnic.** Posebna
komisija, ki je bila imenovana že lani, je
ocenila celokupno imovino naših državnih
železnic. Imovina železnice znaša okrog 18
milijard Din.

— **Smrtna kosa.** Včeraj je umrl v Ljub-
ljani v pokopni grobnici mojster g. Ivan
B. u. f. n. Pogreb bo jutri ob 16. iz mrtva-
nice deželne bolnice. Blag mu spomin! Tež-
ko prizadeti rodbini naše iskreno sožalje!

Restavracija »LJUBLJANSKI DVOR«
Od četrta dne 11. t. m. vsak večer

Prima salonska
ciganska kapela
VSTOP PROST — VSTOP PROST

— **Glasbena Matica v Novem mestu** pri-
redi v soboto 13. t. m. ob 8. zvečer v So-
kolskem domu Schubertovo proslavo z za-
nimivim sporedom. Prvi del obsega melo-
dijske in efektne orkestralne skladbe, med
katerimi je posebej omeniti slovito H-mol
simfonijo, dva stavka, katero prerano umrl
Schubert, žal, ni mogel več dokončati.
Večer se zaključi z romantično spevoigro
»Lepa mlinarica«, prirejena po istoimenskem
ciklusu Schubertovih večno lepih pesmih.
Proslava se ne ponovi, zato se apelira na
glasbo ljubeče občinstvo, da se te kulturne
prireditve polnoštevilno udeležijo. Podpirajte
blagohotno naša mlada stremjenja! 232-n

— **Vreme.** Vremenski preroki so obupali
nad aprilskim vremenom in nam obetajo ob-
lačno s padavinami. Tudi včeraj je bilo po
vseh krajih naše države oblačno. Deževalo
je v Ljubljani, Mariboru in Beogradu. Ma-
ksimalna temperatura je znašala v Skopju
15, v Splitu 14, v Mariboru in Zagrebu 13,
v Beogradu 12, v Ljubljani 11,7. Davi je ka-
zal barometer v Ljubljani 763 mm, tempera-
tura je znašala +5 stopinj.

— **Trije nevarni potopih.** V ljubljanski
okolici je bilo zadnje čase izvršenih več
držnih vlovov in tatvin, ne da bi moge
oblasti storilec dom živga. Tako je bilo
pretekli mesec vlomljeno v zidnico Ja-
neza Verbiča iz Kremenjaka pri Litiji. Ta-
tovi so odnesli okoli 30 litrov vina in po-
vzročili 300 Din škode. Istotam stanujoči
Angeli Pavlin so pa odnesli več komadov
perila, 4 zlate prstane in več drugih stvari
v skupni vrednosti 1500 Din. Dne 31. marca
je bilo vlomljeno v hišo Marije Hrbtarije
v Orešju, občina Moravče. Tatovi so od-
nesli 5 kg masla in več drugih predmetov.
Skupna škoda znaša 350 Din. Ta dva in še
več drugih vlovov je izvršila vlomilska tro-
jica in sicer neki France Kolenc, rojen v
Sojenicah in pristojen v Mirno na Dolenj-
skem, Ivan Jakopin, rojen v Potoku in pri-
stojen v Bukovcu ter njegov brat Anton.
Oba Jakopina sta srednje postave, zagore-
lega podolgatega obraza in brez brk. Sta-
rejši Ignac je bil že večkrat kaznovan. Ko-
lenc je velike močne postave, ovalnega za-
gorelega obraza in nosi kratko pristrizeno
brke. Vsi trije so skrajno nevarni vlomilci
in so tudi oboroženi z gvozdno lovsko
puško, vojaško karabinko in vojaško pi-
štolo. Oblasti jih zasledujejo.

— **Stoletna starost na Hvaru.** Pitve na
otoku Hvaru je star, v kateri žive stoletni
stari. Kraj je znan po izredno milem in
zdravem podneblju. Letos slavita dva starca
v Pitvah stoletnik. Ivan Marjan je bil ro-
jen 1. 1828 v Pitvah in je poljedelec ter se
vedno dela. Čeprav so Pitve 15 minut od
morja, vendar se tu prebivalstvo peča s po-
ljedelstvom. Ima sina, ki je že starac. Ko
so Marjana hoteli fotografirati, so se branili

sesti na stol, češ, ljudje bodo mislili, da ne
morem več stati. Marjanovo življenje je bi-
lo zelo burno. Služil je v avstrijski morna-
rici 10 let in se je boril s Tegethofom na
Visu. Drugi 100-letni jubilej je Fran Mari-
jan, ki pa ni v sorodu z Ivanom Marjanom.
Rodil se je 1829 in je star natančno 100 let.
Tudi ta je poljedelec in ker mu je in padei
v vojni, mora sam skrbeti za vnuke. Je ve-
dno dobre volje in bi se še rad oženil. Iščo
nevesto ne pod 90 leti, pa je ne more najti.

— **Davčna knjiga v Subotici v neredu.**
Iz Subotice poročajo, da je novimeno-
vani župan takoj uvedel kontrolo nad vsemi po-
slovnimi knjigami in je ukrenil vse potreb-
no, da se reši pereče vprašanje subotških
financ. Ko je pregledoval knjige na davčnem
uradu, je ugotovil, da davčni uradniki niso
zaključevali sami vseh knjig, čeprav jih je
v uradu polovica preveč, temveč so dajali
knjige vsako leto v zaključitev notarju v
občini Krstur, ki je za to delo prejemal ho-
norar 100 tosič dinarjev. Novi župan je po-
zval iz Beograda strokovnjaka, ki bo kon-
troliral vse davčne knjige in ugotovil vse
nerednosti.

— **Špijlonka Ruža Kovač obsojena.** Iz
Sombora poročajo, da je bila včeraj obso-
jena na 2 leti ječe znana špijlonka in vlo-
milka Ruža Kovač. Stara je 28 let. Pred
meseci je vlomila v stanovanje nekega po-
sestnika in mu odnesla iz blaginje 30 tosič
dinarjev. Izvršila je številne tatvine, rope
in vleme in je bila pri tem poslu zelo spre-
tna. Bila je že kaznovana, toda po presta-
nem zaporu je zopet začela krasti. Osijško
sodišče jo je že obsodilo na 2 leti ječe. V
Sarajevu se je morala zagovarjati zaradi
poskušnega umora. Dobro jo pozna tudi
zagrebška policija, ker je imela z njo
opravka zaradi špijonaže.

— **Morilec Groš obsojen ponovno na**
smrt. Iz Sarajeva poročajo, da je bila več-
raj končana razprava proti Edmudu Gro-
šu, ki je lani pred poslopjem sreskega po-
glavarja ubil slugo Milutinovića. Razsodbo
je z veliko napetostjo pričakovala ogromna
množica, ki je napolnila dvorano do zadnje-
ga kotička in tudi trg pred sodiščem. Raz-
prava je trajala tri dni in je bila druga raz-
prava proti Grošu, ker vrhovno sodišče ni
potrdilo prve obsodbe, v kateri je bil Groš
že obsojen na smrt na večletih. Vrhovno
sodišče se namreč ni moglo prepričati, da
je Groš slugo ubil premišljeno. Drugo raz-
pravo je vodil isti senat, kakor prvo in je
zopet izrekel smrtno obsodbo.

— **Zaklan možiki ob cestih.** Iz Osijeka po-
ročajo, da je šel frater Egidije Horvat iz
Našica po cesti proti Velimirovcem. Na cesti
med potjo je našel truplo neznanega mo-
škega. Truplo je ležalo v jarku. Bilo je na
prvi pogled jasno, da je postal žrtev mori-
lice. Imel je na vratu globoko in veliko
rano. Orožniki so takoj uveli preiskavo in
so ugotovili, da se možiki piše Guro Ma-
storošević in je doma iz Liškega Novega se-
la. Kot osumljenec, ki so izvršili ta zločin so
orožniki aretirali tri seljake iz Kukučevca,
ki jih razne okolnosti zelo obremenjujejo,
da so pravi morilci.

— **Kot noč in dan je razlika, ako ne ra-
bite raznih poceni sredstev za pranje,**
ampak vzamete ŽENSKO HYALO in SCHICH-
TOVO TERPENTINOVO MILO. — Pogle-
te naš današnji inserat!

GRADSKA LEKARNA. Kamenita ul. 11.
Prosimo, pošljite mi s povzjetjem 2 »Reu-
matisa«, od katerega je gosp. Petrovič v
kratkem času ozdravel.

Nikola Mrđenović, Staza.

Iz Ljubljane

— **Iz Stavbo gibanje na Mirju.** Ob kri-
žišču Gorupove in Aškerceve ulice koplejo
in odvažajo zemljo za dvonadstropno vilo
inž. Klobčarja. Poslopje bo imelo ravno
strehlo, kakršno vidimo na Vurnikovi vili ob
Dobrih ulici. — V Groharjevi ulici si gra-
di enonadstropna vila Šlaimar Josip. Pred-
včerajšnjim se je pričelo s prvim kopanjem
in odvažanjem ilovnatga sveta. — Vila
prof. Viktorja Peterlina je do malega ome-
tana. Vrše se zadnja zidarska in mizarska
dela. — Pri Miklavčevi vili v Vurnikovi
ulici se kleše kamen za vrtno ograjo. V no-
tranosti vile je pa v delu štukatura. Z ome-
tom zidovja se v kratkem prične; oder
je v ta namen že napravljen. — Pri vili
prof. Lovšeta v Vurnikovi ulici se planira
svet za vrt, ki dobi lično ograjo. Vrše se še
manjša zidarska dela. V okna stavijo okvi-
re. Z ometom se nekoliko počaka, da se zi-
dovje tem bolje osuši. — Vila Dobrinka,
last treh Primork, dobi tudi lepo vrtno
ograjo iz betona. Va vila stoji ob cesti, ki
gre vzporedno z rimskim zidom. — Poslop-
je tehnike je bilo pred letom povečano še
za en trakt. Ta se zdaj ometava, delo bo
kmalu končano.

— **Izboljšanje hodnika v Rutarjevi uli-
ci** bo v kratkem dovršeno. Hodnik bo toli-
ko popravljen, da ne bo na njem luž in ko-
tanj. Tudi naravni hodniki ustrezajo občin-
stvu, samo da so lepo izravnani in nekoliko
vzdignjeni nad cesto.

— **Pesnik Balmont lahko oboel.** Snoči
bi se moralo vršiti v zbornični dvorani na
univerzi zanimivo predavanje ruskega pe-
snika Balmonta, bilo pa je v zadnjem hipu
odpovedano, ker je predavatelj lahko obo-
lel. Predavanje se bo vršilo, čim bo gosp.
Balmont okrevl.

— **Iz Zanimiva knjiško - sportna prired-
itev v Ljubljani.** Kolo jahačev priredi 5. ma-
za na prostoru sportnega kluba »Ilirije«, ta-
ko zvanj concours - hippique, ki smo ga vi-
deli že lani in ki je vzbudil med ljubljans-
kim občinstvom precej zanimanja. Letos
bo ta prireditev še zanimivejša, ker bo ude-
ležba tekmovalcev v primeri z lanskoro pri-
reditvijo neprimerno večja. Na sporedu je
nagradno lovsko skakanje s štirimi nagra-
dami, veliko nagradno skakanje s štirimi
nagradami, jeu de barre, tekma v skakanju
v višino in skakanje v pari. Poleg doma-
čih jahačev se udeležijo prireditve tudi naj-
boljši jahači iz Zagreba in Cakovca. Prija-
ve je treba poslati pisмено najkasneje do
21. t. m. na naslov dr. Fric Lukmann, od-
vetnik, Ljubljana, Gradišče 4.

— **Občni zbor Kola jahačev,** ki bi se
moral vršiti v soboto 13. t. m., je preložen
na prihodnjo soboto. Vršil se bo ob 21. v
restavraciji Zvezda.

— **Nov operni režiser.** Uprava operne-
ga gledališča je pozvala znanega ruskega
režiserja Borisa Krivkega, ki je bil do-
zdaj angažiran v Zagrebu, da zrežira dve
operi deli in sicer »Jevgenij Onegin« in
»Koziove« »Črne maske«. Ni izključeno, da
bo Krivki za stalno angažiran v Ljubljani.

— **Iz Šimenčevu gostovanje v ljubljanski**
operi. Nocojšnja predstava Verdijevega
Trubadurja, v kateri gostuje tenorist Marij
Šimenec, se ne bo sprejemala in oddajala po
ljubljanski radio - 1. Točko. Toliko v infor-
macijo vsem imetnikom radia.

— **Iz Javna borza dela v Ljubljani** potre-
buje nujno 10 do 15 sekacev - tesacev za
smrekov les. Delo v Bosni. Plača 80 Din za
1 kubičen meter. Sečnje 600 do 200 kubič-
nih metrov. Reflektanti naj se nemudoma
prijavijo javni borzi dela v Ljubljani, Copo-
va ulica (palaca »Delavske zbornice«).

— **Iz Društvo »Soča«** v Ljubljani vabi
svoje člane, da se v čim večjem številu
udeležijo slavnostnega večera, katerega pri-
redi klub Primork naši narodni dami g.
Maši Grom, ki ji bo ob tej priliki tudi iz-
ročeno visoko odklovanje N. Vel. kralja.
Ta prireditev se vrši v spodnjih prostorih
restavracije Zvezda v soboto 13. t. m. ob
8. zvečer. Naše običajno sobotno predava-
nje odpade za ta večer.

— **Iz Izpolnite in oddajte** čim prej pri-
javnice za tenis - odsek Atena v pisarno.
Dunajski acesta 1 a V. 236-n

— **Iz Vsem, ki hočejo okrasiti okna in**
dom s cveticami, toplo priporočamo knjigo
inž. Cirila Jegliča »Naše prijateljice«. Ta
lepa, živahno pisana in bogato ilustrirana
knjiga bo lahko premnogim sobnim vrtnar-
jem pomagala iz zadreg in je tudi njena
cena izredno nizka. Dobi se v vseh knjigar-
nah.

— **Iz Koncert pevskega društva »Sava«**
se vrši v nedeljo 14. t. m. ob 4. popoldne
v salonu g. Anžiča (pri Gorju) v Štepaniji
vasi. Prijatelji petja vljudo vabljani. 234-n

— **Iz Društvo »Soča«** v Ljubljani vabi
svoje člane, da se v čim večjem številu
udeležijo slavnostnega večera, katerega pri-
redi klub Primork naši narodni dami g.
Maši Grom, ki ji bo ob tej priliki tudi iz-
ročeno visoko odklovanje Njega Veličan-
stva kralja. Ta prireditev se vrši v spod-
njih prostorih restavracije Zvezda v soboto
13. t. m. ob 8. zvečer. Naše običajno so-
botno predavanje odpade za ta večer. 233-n

— **Iz Slavniki** v snazeenje se sprejmejo
do konca tega meseca pri P. MAGDIČ —
Ljubljana. 230-n

Iz Celja

— **c Obloka mu je bila protisna.** Pred
dnevi je bil aretiran v lokalni starinarice
Julije Kolenčeve v Gosposki ulici 30-letni
brezposebni pekovski pomočnik Franc Gro-
sek iz Pekla v mariborskem srezu, ker je
prodajal skoro popolnoma novo moško ob-
leko za 200 Din. Policiji se je zdela ta cena
prenizka in je spravila Groseka v začasni
preiskovalni zapor. Včeraj pa je prejela po-
licija ovadbo perice Helene Skaza iz Ozke
ulice, ki je prijavila, da ji je ukradel Gro-
sek, ki je njen daljni sorodnik, obleko nje-
nega brata in z njo pobegnil. Grosek je bil
tirošen sodišču, ki mu bo preskrbelo za
dalje časa nemoderno, raševinasto kaznje-
niško uniformo.

— **c Prepovedana palica.** Posestnik Va-
lentin Ostrožnik je našel pred leti nekle na
cesti popolnoma železno palico, ki jo je po-
bral in se je nato skozi dolga leta poslužev-
val na potovanjih. Včeraj jo je primahal s
svojo železno spremljevalko v Celje, kjer
ga je naenkrat ustavil stražnik in mu palico
zaplenil, ker je proglasila policija tako pa-
lico za nevarno pretepaško orodje.

— **c V prisilno delavnicu** je moral odpo-
tovati z varnim spremstvom v Staro Gra-
diško šola 21-letni Alojzij Anderlič iz Gro-
beinega, ker ni hotel ostati pri poštenem
čevlarskem poklicu, katerega se je izučil,
temveč je kradel kot sraka. Radi tatvine in
vlačuganja je bil že 6-krat predkaznovan.
Lani novembra pa je prejel v Celju že 7
kazen in sicer 6 mesecev težke ječe radi
predolgh prstov. V Stari Gradiški bo moral
preživeti 3 dolga leta.

Tri velike poverebe v Ljubljani

Ljubljana, 11. aprila.

Ljubljancem bo gotovo še v spominu
afera »dolarskih princave«, ki so leta 1921
spolirali ameriška pisma z dolarji in povere-
ljivi večje zneske. Zato je moralo devet
junakov takratne afere pred poroto. Te
dni pa je bila v Ljubljani zopet odkrita
slična afera. Aretiran je bil poštni uradnik
Anton Udir, ki je zadnje tri mesece odprl
okoli 200 pism z dolarji. Manipuliral je
tako spretno, da mu dolgo niso prišli na
sled. Šele, ko so se pričele množiti pritožbe
in ko je pošta po svojih kontrolnih organih
začela natančno nadzirati pošto službo ter
je o malverzaciji obvestila tudi policijo, so
prišli storilcu na sled. Aretiranec je ože-
njen in oče enega otroka. Mož se bo moral
radi tatvin zagovarjati pred poroto.

Policija je prejela te dni dve prijavi od
strani zasebnikov o velikih poverbah.
Tako je neki Oskar Neuman, rojen ba-
je 2. aprila 1892 v Banjaluki, po poklicu spe-
diter, izjavil od neke stranke v Ljubljani
več različnih zlatih predmetov, briljantnih
prstanov, ur, uhanov in denarja za 52.500
dinarjev. Policija išče premetenega sle-
parja.

V Rožni dolini je stanoval neki Simon
S., rojen 10. januarja 1880 v Serethu v
Rumuniji in tudi tja pristojen. Mož je bil
trgovec in je oženjen. Nedavno pa je brez
sledu izgini iz Ljubljane. Osumljen je, da
je poveril 10.467 Din in da je pobegnil,
ker so mu postala tla prevroča.

Ljubezen nalezljiva bolezen

Pesnikom in mladim zaljubljenecem
se bo povesil nos, ko zvedo, kaj pravi
o ljubezni profesor pariske visoke šole
socijalnih ved dr. Va-het. Mož je
namreč izjavil, da ljubezen ni nič drug-
ga, nego bolezen, ki jo povzroča in-
ficični privlačnost in ki se prenaša od
človeka na človeka potom čustve, ki jih
dojmo naje Noveški čuti. Ljubezen torej
ni navadna bolezen, marveč to celo na-
lezljiva in nevarna. Njeni znaki se me-
njajo po intenzivnosti obolenja in proti
ljubezni se nimamo učinkovitega leka.
Če mislimo o ljubezni kaj drugega, je
to samo plod naše domišljije in dose-
danjih napačnih nazorov.

Naravna, da je vzbudila trditev pro-
fesorja Vacheta v Parizu veliko raz-
burjenje. Razburjajo se zlasti mladi
zaljublenci, ki odločno odklanjajo do-
mnevo, da bi bili podvrženi nalezljivi
bolezni.

Nesreča slavnega poljskega smučarja

Koncem preteklega tedna so se na-
potili štirje poljski smučarji po grebe-
nih visokih Tater na Češkoslovaško.
Na povratku so zašli na poljskem gre-
benu v gosto meglo. Znani poljski smu-
čar Motyka je izgubil v megli orijenta-
cijo in je padel v prepad. Ker njegovi
tovariši niso vedeli, kam je izginil, so
ga začeli klicati. Dolgo so zaman kli-
cali, končno se jim je pa Motyka od-
zval. Hoteli so se spustiti za njim v
prepad, pa so kmalu spoznali, da je to
izključeno. Takoj so se vrnili na češko-
slovaško ozemlje in telefonirali po po-
moč s poljske strani, kajti samo od tam
je bilo mogoče Motyka rešiti.

Rešila ekspedicija je našla smučar-
ja težko ranjenega. Imel je zlomljena
tri rebra in globoko rano na glavi. Mo-
tyka se je udeležil že mnogih smučar-
skih tekmah in je že opetovano zmagal.
Zdravniki so prepričani, da ne bo mo-
gel več tekmovali.

August Blanche:

Na valovih strasti

Roman

— Torej je res, da v mestu kar mrgoli brezposelnih delavcev? — je vprašala Adelaida, — in da so vsi ti nesrečnejši brez zaslužka?

— Seveda, brezposelnih delavcev je vse polno. Če so tovarne zaprte, mora biti delavstvo brez posla. Toda da strdajo, je pretirano, kajti država je nedavno ustavnim potom odredila, da morajo dobivati siromašni sloji kruha po navadni ceni, to je za polovico cene, po kateri bi se zdaj prodajal kruh.

— A kaj je mislil s temi aferami v Španiji itd.? — je nadaljevala rado vedno dekle.

— Afera v Španiji! — je ponovil bankir in planil pokonci. — Afera v Španiji je za Francijo najnesrečnejši dogodek. Poroka vojvode Montpensier s špansko princeso, bodočo špansko kraljico, zaplete prav kmalu Francijo v novo vojno z Anglijo in ta vojna bo uničila našo trgovino.

Da se sicer opravičiti, da mislijo borzni magnati samo na trgovino, kajti ona napreduje na račun siromašnih ljudi, toda baš ta španska aferi je pokazala prijateljsko razmerje med Ludvikom Filipom in borzno aristokracijo. Ona je kriva, da bo pustila borzno aristokracijo kralja, s katerim se je doslej še dokaj dobro razumela, v kritičnem trenutku na cedilo, če že ne organizira proti njemu zarote.

— A čemu vse to? — je nadaljeval bankir. — Inu, samo zato, da bi mogel kak princ iz Orleanskega rodu priti do krone. To je preveč dinastično, bogme, preveč dinastično. Na kaj misli pri tem ta modri Ludvik Filip? Na kaj misli ta, drugače znameniti Guizot? Tu vidimo posledice žalostne istine, da finančni minister nima svetovalca, ki bi imel jasn pogled v bodočnost, da bi videl, kaj se utesne zgoditi, in ki bi znal s svojo zgornostjo pravočasno preprečiti nesrečo.

Bankir je izgovoril zadnje besede zelo glasno, kakor da hoče povedati, kaj bi znal storiti v takem primeru on.

— No, kaj pa Švica? — je nadaljevala Adelaida, kakor da se je res spravila na politiko. — Omenil je tudi afero v Švici in tudi to je napravilo na množico globok vtis.

— Sodruga pograbi takoj vse, kar je proti vladi, — je odgovoril bankir in znova sedel.

— Mar sodruga v tej zadevi nima

prav? — je vprašala Adelaida smeje. — Samo po naključju ima sodruga včasih prav, — je odgovoril stric zaničljivo.

— Toda v čem se ljudstvo moti? — je nadaljevala Adelaida z vedno večjo radovednostjo.

— Takih reči ne razumeš, drago dete, — je odgovoril stric.

— Saj baš zato vas vprašam, dragi strček, — je menila nečakinja.

— Če bi bila ravna vlada tako spretno in premišljeno v drugih zadevah, kakor je v tej, bi ji lahko čestitali, — je odgovoril bankir, ki se je bil že nekoliko pomiril.

— Kaj je pa vlada storila? — je vprašalo dekle.

— Kaj?

— Da, kaj?

— Zanima te, kaj je vlada storila v švicarskem sporu?

— Da, rada bi vedela in hvaležna ti bom, če mi poveš.

— Podpirala je interese svojih pristašev, — je odgovoril bankir.

— Katerih pristašev?

— Katoličanov v Švici, da me boš razumela.

— Saj so baš jezuiti v Švici podpirali te homotije, kakor sem slišala in čitala.

— Kaj si slišala in čitala?

— Čitala sem v novinah, ki jih sam dan za dnem pridno prebirate, strček.

— To gre malo predaleč, če čita dekle tvojih let novine.

— Morda, toda ker se je pa nesreča že zgodila, mislim ...

— Da moraš zvedeti, da so jezuiti sami skuhalo to kašo?

— Seveda, dragi strček.

— No, in če bi bili jezuiti res storili to, kaj bi bilo hudega?

— Ah, bože moi, nič, samo če niso monsieur Guizot, monsieur Duchatel in sam kralj ...

— Kaj?

— Somišljeniki jezuitov, — je odgovorilo dekle.

— Stric je planil pokonci in se prestrašeno ozri po sobi.

— Kaj si znorela? je vzkliknil.

— Toda, dragi strček, saj je samo po sebi razumljivo, da ...

— Molči, molči, dekle! — S takimi rečmi se ne smemo igrati, — jo je svaril ves prestrašen.

— Zakaj se je bankir tako razburjal?

— Ali je bil morda eden onih poštenih trgovcev, ki so dobili od francoske vlade tajna navodila, naj prodajajo jezuitom orožje in strelivo, da bi se s tem uničila državna ustava in svoboda prepranja, ki sta stali več stoletij trdno

kot gorski velikani na švicarski meji? V celoti potrjena vest o taki transakciji bi podpirala splošno sodbo o Ludvik Filipu in njegovih ministrih.

Adelaida Geronnère je nameravala nadlegovati strčka še z drugimi vprašanji o politiki, toda zmotil jo je sluga, ki je prišel povedat, da čaka zunaj vojvoda de Beaudreil.

Gost je pa stal v sobi prej, predno je sluga izgovoril njegovo ime. Bil je visok tridesetletni mož lepega, samo prebledlega obraza. Njegovo vedenje je bilo korektno, toda hladno, njegov pogled moten, toda strog. Zdelo se je, da

je sposoben marsičesa, ne da bi sam to čutil. V njem je bilo nekaj orlovskega. Kadar se je bližal, se je zdelo, da čuti na sebi mogočna krila.

Vojvoda je držal v desnici krasen šopek, ki ga je takoj izročil Adelaidi. Istočasno ji je poljubil roko.

Imej je pravico dati šopek in poljubiti roko, kajti Adelaida Geronnère, nečakinja zelo bogatega bankirja in viteza častne legije, obenem pa njegova edina dedinja, je bila zaročena z vojvodo Rigobertom de Beaudreil in bi morala čez nekaj tednov postati njegova žena.

Nevarnost vojne med Anglijo in Ameriko

Po »bitki« v Mehikem zalivu. — Mnogi Američani komaj čakajo, da zavzame Amerika na morju mesto Anglije.

Pacifisti si zagovarjajo, da bi se pred 15 leti evropski konflikt, zdaj se bo pa vihar menda polegel brez hujših posledic. Na širnem morju so Američani potopili ladjo pod angleško zastavo, misleč, da imajo opraviti s tihotapci alkohola. Angleška ladja ni bila oboževana. Pred 25 leti je ruska vojna mornarica v Severnem morju obstreljevala angleške ribiške ladje, misleč, da ima pred seboj japonske torpedovke. Malo je manjkalo, da ni nastala iz tega angleško-ruska vojna. L. 1731 je zadržal španski stražni čoln pred Havano angleškega kapitana-pustolovca Jenkinsa in ga privedel na kopno, dasi ni bilo proti njemu dokazov, da se peča s tihotapstvom. Španci so ga baje mučili in mu odrezali uho. Čez sedem let je vojaška stranka v Angliji ta neznamen konflikt izrabila. Jenkins se je namreč pojavil v spodnji zbornici z enim uspehom, in neki član parlamenta ga je vprašal, kako se mu je godilo, ko so ga Španci ujeli. »Priporočil sem svojo dušo bogu, svojo zadevo pa domovini,« — je odgovoril Jenkins. To je bil odgovor, ki ga je potrebovala vojaška stranka za agitacijo. Čez leto dni je javnost pritiskala na vlado, da je morala napovedati Španiji vojno, ki se je nazivala vojna zaradi Jenkinsovega ušesa.

Zdaj se pa vrnimo k vojni nevarnosti, ki k sreči ni nastala. Kapitan Randall, poveljnik trgovske ladje »I'm Alone«, je prevažal tihotapske blago med angleškimi zapadnoindijskimi otoki in Zedinjenimi državami. Tihotapil je večinoma opojne pijače. Kapitan je kanadski državljani in njegova ladja je bila registrirana v kanadskem pristanišču. Med vojno je služil na morju, dobil je visoko angleško odlikovanje in francoski vojni križec. Način, kako je izgubil ladjo, dokazuje, da je odlikovanja dobro zaslužil.

Satiri leta je vodil na morju pustolovsko življenje in služil težke tisočake na račun ameriške prohibicije, končno ga je pa doletela zaslužena kazen. Ameriški kontrolni čoln so ga dolgo zasledovali in končno so ga ujeli. Ko so opazili, njegovo ladjo, so signalizirali, naj se jim približa, sicer bodo streljali. Randall je pa odgovoril, da lahko streljajo, kajti udati se noče. Američani so začeli streljati in trgovsko ladjo je zadelo baje 20 krogel. Streljali so tudi s strojnimi puškami. Ponovno so pozvali kapitana, naj se uda, toda sledil je zopet odgovor, da o kapitulaciji ne more biti govora. Bombardiranje se je nadaljevalo in nesrečno ladjo je zadelo nad 100 strelcov. Vsi jembori so se polomili, pomožni Dieslov motor se je ustavil in ladja se je začela sredi razburkanega morja potapljati.

V zadnjem trenutku je kapitan, ki je bil ranjen v stegno, zapovedal moštvo, na poskače v vodo in naj se reši na plavajočih razvalinah ladje. Sam je skočil v morje zadnji in se oprjel plavajočih vrat. Ameriški čoln je rešil vse brodolomce, utonil je samo neki zamo-rec, francoski državljani. Kapitana in moštvo so ukenili in odpeljali v New Orleans v zapore. Pozneje so bili pod častno besedo izpušteni in sedaj čakajo, da pridejo pred sodišče. Po zadnjih vestih jih sploh ne bodo citirali pred sodišče, ker ni proti njim nikakih dokazov, dasi kapitan sam ne taji, da se je štiri leta pečal s tihotapstvom al-

koholnih pijač. Za zadeco so se takoj zavzeli angleški konzul v New Orleansu, angleški poslanik v Washingtonu in kanadski poslanik v Washingtonu. — Ameriške oblasti same ne vedo, kako se bodo izmotali iz te zagate. Potopiti tujo ladjo 225 milj od obale ni stvar, ki bi se dala tako lahko utemeljiti.

Konflikt, ki bi bil še nedavno izzval vojno, so sprejeli v Angliji in Kanadi mirno. Umerjenost angleškega tiska se je zelo razlikovala od strupenega sarkazma, s katerim je ameriški tisk počastil vlado in stražo ob morjski obali. Pacifisti lahko torej po pravici trdijo, da je svet od Jenkinsonovega ušesa do kapitana Randall zelo napredoval. Zalpa ta stvar ni tako enostavna. Konflikt v Mehikem zalivu samo dokazuje, da je nevarnost na obzorju in da je dovolj velika da morajo biti ljudje previdni tudi v besedah. Razen banketnih govornikov nihče ne taji, da je razmerje med Anglijo in Zedinjenimi državami zadnje čase zelo napeto. Angleška vlada si je oddahnila, ko se je ugotovilo, da pripada Randall s svojo ladjo Kanadi.

Da nevarnost konflikta med Anglijo in Ameriko ni izključena, priča izjava preizkušnega angleškega pacifista Campbella, ki se je vrnil nedavno iz Amerike. Čim je stopil na domača tla, je imel na javnem zborovanju daljši govor, v katerem je izjavil, da se v Angliji vedno govori, da je vojna z Ameriko izključena. To pa ni res. Anglija se je borila z Ameriko že dvakrat. Po Campbellovem prepričanju pride do nove vojne, če se razmere med obema državama ne bodo kmalu uredile. V Ameriki je mnogo ljudi, ki sovražijo Anglijo in ki bi pozdravili novo vojno z njo. Večina Američanov komaj čaka, da zavzame Amerika na morju mesto Anglije. Če hoče Anglija preprečiti novo vojno z Ameriko, mora njeno prebivalstvo trdno skleniti, da pod nobenim pogojem ne potegne meča proti svojim bratom za morjem. Značilno je, da bi si noben član angleškega parlamenta ne upal govoriti o ameriškem narodu tako, kakor govore o angleškem člani ameriškega parlamenta in drugi odlični javni delavci.

Sporod violinskega koncerta, katerega priredi v Filharmonični dvorani v petek, dne 12. aprila violinska virtuozinja Marija Mihajlovičeva: 1. Beethoven: Sonata za gosli in klavir v c-molu op. 30, št. 2. 2. Bach: Ciaccona. 3. Saint-Saens: III. violinski koncert op. 61. 4. Scott-Kreisler: Lotova dežela. 5. Manojlovič: Izra urovnica. 6. De Falla-Kreisler: Španski ples. Na klavirju spremlja umetnica g. Marijan Lipovšek. Vstopnice po običajnih koncertnih cenah so v predprodati v Matični knjižarni.

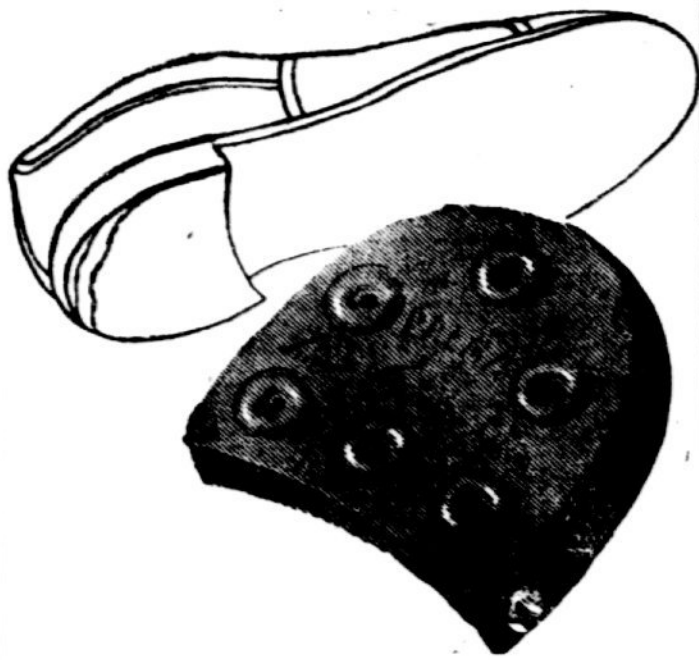
Repertoar

ODLOČITE SAMI

PRI PRIHODNJEM

POPRAVKU ČEVLJEV!

NE KOZNATO PETO,

temveč samo PALMA PETO!

Razlogi: Prihranek in zdravje. To je razum in napredek!

>Mali oglasi<

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakah. Za odgovor znakol! — Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo. — Najmanjši oglas Din 5.—

Z najboljšim uspehom

se nad 23 let uporabljal Laurice kroglice za ozdravljenje spolnih bolezni (triper belo kapa). V vsaki lekarni puščica Din 25. S pošto pošlje lekarna Blum. Subotica. 29-1.

Kot sostanovalko

sprejemem solidno žensko. Istotam se proda tudi dobro ohranjen

otroški voziček

Vpraša se od 6. ure zvečer naprej na Cankarjevem nabrežju 3/III.

D. M. C.

znamvanec. perj - prejšica. Moulnié. krpanec C. M. S.

in »Ara«. kvačkanec. kronsko. gulliver in Lord svilo

razne čipke, zobčke, vezene. trakove. gumbe in zapanke za plašče. lišp. bisernie. za moške obleke. zapestne. ovratne. lastiko široko in ozko. vezalke priroča po najnižjih cenah

Osvaid DOBEIC, Ljubljana

Pred škofijo št. 15

Velika zaloga in izbira dišečega mila.

□□□□□□□□□□

□□□□□□□□□□

□□□□□□□□□□

□□□□□□□□□□

□□□□□□□□□□

□□□□□□□□□□

□□□□□□□□□□

□□□□□□□□□□

□□□□□□□□□□

□□□□□□□□□□

□□□□□□□□□□

□□□□□□□□□□

□□□□□□□□□□

□□□□□□□□□□

□□□□□□□□□□

□□□□□□□□□□

□□□□□□□□□□

□□□□□□□□□□

□□□□□□□□□□

□□□□□□□□□□

□□□□□□□□□□

□□□□□□□□□□

□□□□□□□□□□

□□□□□□□□□□

□□□□□□□□□□

□□□□□□□□□□

□□□□□□□□□□

□□□□□□□□□□

□□□□□□□□□□

□□□□□□□□□□

Kontoristinjo

dobro moč, popolnoma samostojno v knjigovodstvu, stroje pisju, slovenski in nemški korrespondenci ter vseh drugih poslih, sprejemem. — Hrana in stanovanje v hiši. — Ponudbe na naslov: J. Krašovec, veletrgovina, Zalec. 761

Mlad ločenec

ne po svoji krivdi, z dobro eksistenco in premoženjem, želi resnega znanja z inteligentno samostojno gospodarno, ločenko ali vdovo v starosti od 18 do 27 let, brez otrok; na premoženje se ne ozira. Le resne ponudbe s polnim naslovom je poslati na upravo »Slov. Narod« pod »Večna zvestoba 763«.

Katera

dobrosrčna gospa plemenitega značaja bi sprejela gospodičino, ki je brez službe, bodisi k otrokom ali kot pomoč v trgovini. Cenji ponudbe na naslov: Zagorski, Ljutomer. 762

Gramofon

(kovčeg) nov, s ploščami, zelo ugodno napredaj. Ogleda se: Postojnska ulica 22. »Stan in dom«. 761

Hiša z gostilno

in vsa oprema, v sredini mesta, na ugodnem prostoru, prodam. — Zagreb, Vlaška ulica br. 11. 760

Koncesijo

za avtomatski napredaj. — Na sloj v upravi »Slov. Narod«. 758

Makulturni papir

kg à Din 4.—, pri naročilu 100 kg kg à Din 3.50

prodaja udruga Slov. Naroda

Zanesljiv pomoček za neoplaš

Z rabo na novo iznajdene francoske pomade »MISEL« se ustavi izpadanje in sivljenje las, povrnejo se izgubljeni lasje, odstranijo se vsi pojavi, ki zaradi njih lasje izpadajo in sive. Uspeh je zanesljiv pri 60 do 160 gramih, kakor so že komu dalj časa siveli ali izpadali lasje.

Cene z dostavitvijo vsakemu naročniku na dom: 60 gr 115 Din, 80 gr 150 Din, 100 gr 185 Din, 160 gr 290 Din.

Vsakemu naročniku priložimo garancijo za popoln uspeh za ta lek. Za slučaj, da bi ne bilo uspeha, vrnemo denar in poravnamo vse stroške.

V tuzemstvo pošilja po povzetju »Depo za Jugoslavijo pomada »MISEL«.

Beograd, Vasiņa 8. — V Beogradu prodaja lekarna Delini, Knez Mihajlova 1

Zahvala.

Ker nam žalibog ni mogoče na mnogobrojne dopise odgovoriti in vsakemu posebej izreči srčno zahvalo za nam ob smrti gospe

Marije Alojzije pl. Strahl
roi. pl. Lehmann

izkazano sočutje, usojamo se tem potom izreči našo iskreno zahvalo s prošnjo, da ohranite pokojnici blag spomin.

Stara Loka, aprila 1929.

Karol vitez pl. Strahl, višjega sodišča svetnik in graščak, soprog; Ernst pl. Lehmann, namestniški svetnik v p.; brat; Hedviga Franzl pl. Vesteneck, rojena pl. Lehmann, sestra.

KOTALNIK

(KOLLERGANG)

ekshaustor, jermenice, ležaje prodaja

MAKSO NEURATH i drug
OSIJEK I. Pejačevićeva 16 tel. 300